

Silvin Sardenko

18. 6. 1876 — 21. 2. 1942.

Poznate pač, vsaj mnogi, velikega našega pisatelja in pesnika Ivana Cankarja, ki je napisal najlepše, kar se je v slovenski besedi pisalo materi na čast in v zahvalo za njeno ljubezen in njeno trpljenje. Zdaj počiva že štiri in dvajset let na ljubljanskem pokopališču. V ponedeljek 23. svečana so pa na pokopališču v Dravljah pri Ljubljani položili v grob drugega odličnega slovenskega pesnika, v dijaških letih vrstnika Ivanu Cankarju, kanonika dr. Alojzija Merharja, znanega pod pesniškim imenom Silvin Sardenko, ki je istotako z vso lepoto našega jezika opeval telesno mater, še lepše pa nebeško Mater Marijo.

Rojen 18. junija 1876 na Ježici pri Ljubljani, je obiskoval mladi Lojze latinske šole in bogoslovje v Ljubljani in je leta 1902 pel novo mašo. Po novi maši me je v spremstvu pesnika in tedanjega profesorja na ljubljanski realki dr. Mihaela Opeke obiskal pri Sv. Danijelu na Koroškem. Tam je v gabrovi utici in župnijskem ortu, kjer sem pisal »Ob tihih večerih« in »Mir božji«, dobil navdahnjenje za pesem, priobčeno potem v »Mladem jutru«, ki se začinja:

Dragi brate, o nikar ne misli,
da sem zabil tisti najni čas,
ko sva v gabrovi si tooji uti
iz obraza gledala v obraz.

Kaplanoval je v Šmartnem pri Litiji, na Planini pri Rakeku, a zaradi odlične nadarjenosti so ga višji poslali v Rim, kjer je leta 1906 postal doktor. Po vrnitvi v domovino je kaplanoval še v Dolu pri Domžalah in Sostrem. Od leta 1908 je bil profesor verouka v Ljubljani, leta 1924 je bil imenovan za stolnega kanonika v Ljubljani. Zadnja leta je več časa preživel v svoji vili v Rogaški Slatini.

Sardenko — to ime si je nadel po ukrajinskih pesmih, iz katerih se je na pobudo dr. Kreka učil kakor drugi naši veliki pesniki Župančič, Murn, Kette — je začel zlagati pesmi že v dijaških letih in jih je priobčeval v »Angelčku« in zlasti »Vrtcu«.

Najlepše bisere mu je dala mladost: neskalsjena čistost srca, vesel, nezamračen pogled v svet in v življenje čudovito pojo iz njegove prve zbirke »V mladem jutru« 1903. Najlepše so, kakor je pri izrazitih lirskih navadno prva zbirka najboljša. Živele bodo te pesmi v prvotni mladi lepoti, ko bo pesnikov grob v Dravljah že davno preraščala trava.

Pozneje je izdal še celo vrsto zbirk in dramatičnih igric. Odličnejši zbirki sta »Roma«. lepo dozorel sad njegovega bivanja v Rimu, in »Nebo žari«,

pesmi, porojene iz strahot svetovne vojne, nekatere zelo močne. Prav zadnji čas je izdal knjigo »Tolažnica«, namreč Marija Tolažnica.

Sardenko je bil mož mravljične delavnosti. Vsak vtis, vsako doživetje, vsaka misel se mu je prelila v verze. Seveda niso vsi enake tehtnosti, polnomerne vrednosti. Zaide mu kdaj pesem v preveliko meglenost, ali se mu prelije v zvončkljanje z lepimi besedami, kar zabiše jasnost misli in podob in tako naredi pesem težko umljivo. To pa ne more biti namen umetnosti in ni več umetnost, čeprav bi se komu zdelo moderno. A druge so čudovito izklesane in izbrušene, polne zveneče blagoglasnosti. In prav v tem, v omamno pojoči ubranosti besede, je Sardenkova veličina.

Zdaj so utihnila njegova usta, ki so tudi v pridigah povedala toliko lepega. Ni pa in ne bo utihnila njegova pesem.

Legenda pravi, kako je v tihi svoji celici samostanski brat pel in pisal v slavo in čast nebeški Materi Mariji. Ko je zapisal najlepši pozdrav in najiskrenejše slovo, je naslonil glavo na mizo in je za vedno utihnil, na veke zaspal. Ali ne tako Sardenko?

Opeval tvojo je lepoto, o Devica,
odšel zdaj gledat te v obraz, nebes Kraljica.

Ivan Matičič

Morje je prebrodil

Ilustriral M. Gaspari

Odideta dalje in Tinč poišče veliko hojo kraj jase. Tu posadi Tonco, tu bosta prenočila, sam pa gre nabirat suhe grivine in hojevih vej za ležišče. Žejen je siromak, žejen, to ga huje mori od vseh prestanih muk. Komaj še vlačí noge za sabo. In ko zapazi, da se zbirajo na nebu težki oblaki, mu je kar prav; naj le dežuje, si misli, si bo vsaj pogasil žejo. In res pričinja že bobneti v dalji. Po vsem videzu se pripravlja nevihta, hkrati se pa naglo bliža noč. Treba se bo dobro pripraviti, Tinč na to misli.

Kaj pa je to? Pes! Da, pes volčjak se nekam pohuljeno plazi v bližini jase. Tinč se psa silno razveseli, češ, najbrž je kje lovec v bližini ali pa kak gozdar. Na mestu spusti travo in gre proti psu. »Ná, sivko, ná!« mu zakliče prijazno.

Pes se zdrzne, pogleda fanta, a prav nič prijazno, ampak zelo izpodmolato. Ne da bi zalajal pokaže ostre zobe in strahotno zarenči. Fanta v tem hipu oblije mrzel pot, ko se mu odpro oči in uvidi, da to ni pes, ampak — zver... Da, po zobeh in renčanju spozna volka in se tako silno prestraši, da mu kar noge zaklecajo. Ali takoj se zave, da ne sme kloniti, zato se naglo vrže nazaj in popade prvi kamen, ki mu pride pod

